

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। इन्द्रावरुणौ। त्रिष्टुप् ।

आ वाँ राजानावध्वरे ववृत्यां हव्येभिरिन्द्रावरुणा नमोभिः।

प्र वाँ घृताचीं बाहोर्दधाना परि त्मना विषुरूपा जिगाति ॥ ७.०८४.०१

अध्वरे- ध्वरविरोधकर्मणि । सर्वभूतहितकर्मणि । राजानौ- स्वामिनौ । इन्द्रावरुणा- इन्द्रावरुणौ ।
वाम्- युवाम् । हव्येभिः- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्यैः । नमोभिः- नमस्कारैः । आ ववृत्याम्-
आवर्तयामि । वाम्- युवाम् । बाहोर्दधाना- भुजाभ्यां सम्पद्धारकौ । विषुरूपा- विश्वरूपौ । घृताची-
ज्योतिष्मती वाक् । त्मना- स्वतः । प्र- प्रकर्षेण । परि जिगाति- अभिगच्छति ॥१॥

युवो राष्ट्रं बृहदिन्वति द्यौर्यौ सेतुभिररज्जुभिः सिनीथः।

परि नो हेळो वरुणस्य वृज्या उरुं न इन्द्रः कृणवदु लोकम् ॥ ७.०८४.०२

युवोः- युवयोः । द्यौः- द्युलोकाख्यम् । राष्ट्रम् । बृहत्- महत् । इन्वति- प्रीणयति । यौ । अरज्जुभिः-
रज्जुरहितैः । सेतुभिः- बन्धकैः । सिनीथः- बन्धीथः । वरुणस्य- ऋताधिदेवतस्य । हेळः- क्रोधः ।
नः- अस्मान् । परि वृज्या- परिवृणक्तु । नः- अस्मदर्थम् । इन्द्रः- ईशनाधिदेवता । उरुम्-
विस्तीर्णम् । लोकम् । कृणवत्- करोतु ॥२॥

कृतं नो यज्ञं विदथेषु चारुं कृतं ब्रह्माणि सूरिषु प्रशस्ता।

उपो रयिर्देवजूतो न एतु प्र णः स्पार्हाभिरूतिभिस्तिरेतम् ॥ ७.०८४.०३

विदथेषु- अस्मदुपासनेषु । नः- अस्मदर्थम् । यज्ञम्- दानम् । कृतम्- कुरुतम् । सूरिषु- विद्वत्सु ।
प्रशस्ता- प्रशंसनीयान् । ब्रह्माणि- मन्त्रान् । कृतम्- कुरुतम् । देवजूतः- देवप्रेरिता । रयिः-
दानयोग्यसम्पत् । नः- अस्मान् । उप एतु- उपगच्छतु । नः- अस्मान् । स्पार्हाभिः-
स्पृहणीयाभिः । ऊतिभिः- रक्षाभिः । प्र तिरेतम्- वर्धयेताम् ॥३॥

अस्मे इन्द्रावरुणा विश्ववारं रयिं धत्तं वसुमन्तं पुरुक्षुम्।

प्र य आदित्यो अनृता मिनात्यमिता शूरो दयते वसूनि॥ ७.०८४.०४

इन्द्रावरुणा- हे इन्द्रावरुणौ । अस्मे- अस्मभ्यम् । वसुमन्तम्- निवासयुक्ताम् । पुरुक्षुम्- बहूनाम् ।

विश्ववारम्- सर्वैर्वरणीयाम् । रयिम्- दानयोग्यसम्पदम् । धत्तम्- यच्छतम् । यः । आदित्यः-

अखण्डप्रकृतिजः । अनृता- अनृतानि । प्र- प्रकर्षेण । मिनाति- हिनस्ति । शूरः- समर्थः । अमिता-

अपरिमिताः । वसूनि- सम्पदः । दयते- यच्छति स वरुणोऽनुगृह्णातु ॥४॥

इयमिन्द्रं वरुणमष्ट मे गीः प्रावत्तोके तनये तूजुजाना।

सुरत्नासो देववीतिं गमेम यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥ ७.०८४.०५

इयम्- एषा । गीः- वाक् । इन्द्रं वरुणम् । अष्ट- व्याप्नोतु । तोके तनये- धर्मसन्ततौ । तूजुजाना-

प्रेरिता । प्रावत्- प्रकर्षेणारक्षत् । सुरत्नासः- शोभनहितरमणीयभावनायुक्ताः । देववीतिम्-

दिव्यानुभूतिम् । गमेम- गच्छेम । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥५॥

Dr. Ratan Kumar